

Niibi Sierrálagan Vuoibmi

(Knivens magiske kraft)

Kniven var alltid med

Gjennom hundrevis av år var samene et rent jeger- og fiskerfolk. I løpet av året kunne de forflytte seg hundrevis av kilometer langs utvalgte ruter - ut og inn fjorder, eller opp og ned vassdrag, mellom faste boplasser hvor de visste at det til en hver tid var fisk og vilt nok. Kniven bar de alltid med seg. Uten den følte de seg hjelpeløse. Dette universalredskapet som mannfolkene brukte til å flå mår og bever med, til å skjære opp reinkjøttet med, til å lage padleårer med og til å forsvare seg med mot overfallsmenn. Kvinnene brukte kniven til skinn- og tegearbeid og til allsidige gjøremål i husholdningen.

For mange samer, som i dag driver reindrift eller andre utmarksnæringer, er kniven et like uunnværlig verktøy som den var for deres forfedre for århundrer siden.

Den ekte samekniven har sjel

Noaider, kalte samene personer som hadde evnen til å komme i kontakt med guder og hellige makter. Religionen var knyttet til forestillinger om fruktbarhet, fødsel, sykdom og død, og sjamanromma var en viktig del av ritualet. Fra gammel tid stammer også troen på messingens magiske egenskaper. Det heter seg at messing, som brukes i holken og beslaget på knivene, beskytter eieren mot onde makter og uhell. Dessuten sier samisk folkemedisin at samekniven har en magisk, legende kraft som blant annet kan brukes til å stoppe blod, lindre gikt og til å fjerne byller.

Til vedhogst og til presisjonsarbeid

Strømengsmias kniver har samme form og egenskaper som de gamle sameknivene. Det sørger erfarne knivsmeder for. De samme hendene plukker kyndig ut de beste materialene og følger kniven gjennom en lang rekke prosesser, før den er fullført og kan stikkes i slira.

Fest grepet rundt det romslige skaftet, som er laget av seinvokst bjørk - tørket over et helt år for å unngå sprekkdannelse - og kjenn hvor godt kniven ligger i hånden. Bruk bladet nærmest skaftet til grovarbeid, og midt- og forpartiet til presisjonshogging. Trengs det større kraft, som til hogging av ved og kvister, utnyttes knivens tyngde og svingkraft. Til slakting, filetering og finarbeid benyttes den ytterste delen av knivbladet.

En gave med et spesielt budskap

Samekniven er ikke bare et universalverktøy. Som gave symboliserer den noe helt spesielt: «Gi meg en samekniv, et redskap jeg kunne skade deg med - da viser du meg den største tillit», heter det. For samene er kniven derfor en naturlig gave - til konfirmasjoner eller ved andre høytider.

Ønsker du å forære noen en ekte samekniv, graverer vi gjerne mottakerens navn på knivbladet. Eller vi kan prege inn din bedrifts firmanavn og logo på slira.

Knivsmed Strømeng lager den ekte samekniven

Strømengfamiliens forfedre brakte smedyrket til Karasjok på 1700-tallet. Siden har familien ført håndverkstradisjonen i arv fra generasjon til generasjon. I dag er Knivsmed Strømeng en av de få som produserer kniver for dagens samer. At samene til daglig bruker våre kniver, ofte under ekstreme naturforhold, er en garanti for kvaliteten.

Slik får du samekniven til å vare i «100 år»

- Når kniven skal ut av slira, klemmer du slira øverst på flatsiden. Slik hindrer du at den blir oppskåret.
- Samekniven produseres normalt i carbonstål. Tørk godt av bladet dersom kniven etter bruk er blitt våt eller fuktig, bruk aldri stålull. Slik unngår du rust.
- Vask aldri kniven i oppvaskmaskin.

- «De hadde hagla med og hagl nr.3. Faren prøvde å skyte to skudd, men oksen bare ristet på hodet og sto i ro i samme stilling. Haglene gikk ikke gjennom skinnet. Da tok faren til å klatre oppover ryggen på elgen, fikk tak i horna og ga den et nakkestikk med samekniven. Uten å kunne bevege seg sto den fortsatt på to bein inntil blodtapet felte den. Med sine åtte tagger var det en voksen rugg. Dette var den første elgen johannes felte, men det skulle ikke bli den siste».

Hans Lindkjølen - Piera-Johannes fra Karasjok

Ved spørsmål eller ytterligere opplysninger kan du kontakte oss på adressen nedenfor:

Med hilsen

Knivsmid Strømeng AS
9730 KARASJOK
Tlf: 78 46 71 05
Fax: 78 46 64 40
Epost: kni-str@online.no
www.knivsmia.no